

Aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
de heer G. Moes, bc
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Den Haag, 13 november 2025
Kenmerk: RVC-2025-088

Betreft: Advies Financiële stabiliteit cultuursector

Zeer geachte heer Moes,

Met genoegen bieden wij u hierbij aan het advies: *'Teder zijn aandeel. Naar een evenwichtig financieel ecosysteem voor de cultuursector'*. De raad doet hiertoe in het advies diverse aanbevelingen, waar zowel private als publieke financiers als de culturele sector mee aan de slag kunnen.

Adviesaanvraag

Op 12 februari jl. vroeg uw ambtsvoorganger, de heer Eppo Bruins, de Raad voor Cultuur om advies over de wijze waarop de toegankelijkheid en effectiviteit van de private financieringsmarkt voor de culturele sector kan worden vergroot, teneinde de financiële stabiliteit van de culturele sector te vergroten. Hij wilde met name weten waar op dit vlak kansen liggen en wat de rol van de cultuursector zelf hierin kan zijn. De focus van de adviesvraag lag op de manier waarop financiers, waaronder ook het Rijk, (beter) kunnen samenwerken om de toegang tot passende financiering voor de sector te vergroten.

Commissie van deskundigen

De raad heeft ter voorbereiding van het advies een commissie van deskundigen ingesteld onder voorzitterschap van oud-topambtenaar van het Ministerie van Financiën de heer Geert van Maanen. Naast hem hadden de heer Michel Knoppel, mevrouw Ellen Loots en de heer Edo Righini (tevens raadslid) zitting in de commissie.

Werkwijze

In het advies verkent de raad waar de meest relevante kansen liggen voor een duurzamere en stabielere vorm van financiering voor de cultuursector. Hij heeft gekeken hoe publieke en private financiers zich tot elkaar verhouden; hoe samenwerking kan bijdragen aan de financiële stabiliteit van culturele organisaties en wat deze organisaties zelf kunnen doen om hun financieringsmix te verbreden.

Analyse

Het advies begint met een financiële analyse van de financieringsbronnen van cultuur vanaf 2005. Op basis hiervan is onder meer nagegaan hoe de bereidwilligheid van private financiers kan worden vergroot. Uit de financiële analyse blijkt dat in de onderzochte periode, - ondanks een gemiddelde stijging van het overheidsbudget *in absolute zin* -, de overheidsuitgaven voor kunst en cultuur *in relatieve zin* geen gelijke tred hebben gehouden met de economische groei en de inflatie. In diezelfde periode zijn de private bijdragen min of meer gelijk gebleven. Hieruit volgt dat de veronderstelling dat een lager overheidsbudget zal leiden tot meer private bijdragen in de praktijk een mythe is gebleken.

Als aandeel van de totale rijksbegroting daalde het cultuurbudget in de onderzochte periode van 0,47% naar 0,35%. In vergelijking met andere sectoren levert de cultuursector hierdoor inmiddels jaarlijks ruim 500 miljoen euro in. Cijfers van Eurostat tonen bovendien aan dat Nederland op dit vlak inmiddels achterloopt ten opzichte van de gemiddeld publieke bijdragen van andere EU-lidstaten aan cultuur, afgezet tegen het nationaal inkomen.

Belangrijkste aanbevelingen

Om te komen tot een evenwichtig financieel ecosysteem voor de cultuursector is het noodzakelijk dat overheden, private financiers en de sector daaraan ieder hun aandeel leveren. Hieruit volgt dat als de overheid de bereidheid van private financiers om bij te dragen aan cultuur wil vergroten, ze eerst zelf het goede voorbeeld zal moeten geven door het belang van een financieel gezonde en weerbare culturele sector in woord en daad kracht bij te zetten.

De raad adviseert dan ook om in de komende kabinetsperiode een budgettaire inhaalslag in te zetten, te beginnen met 250 miljoen euro extra per jaar op de Rijksbegroting. Dit geld kan worden ingezet voor een meer evenwichtige regionale spreiding van cultuur, het bereiken van nieuwe publieksgroepen, een breder kunst- en kwaliteitsbegrip en voor talentontwikkeling. Ook is een impuls nodig voor cultuureducatie.

Deze doelen zijn in lijn met de aanbevelingen uit het advies [*'Toegang tot cultuur. Op weg naar een nieuw bestel in 2029'*](#), begin 2024 aangeboden aan uw ambtsvoorganger staatssecretaris Fleur Gräper.

Daarnaast adviseert de raad om particuliere giften fiscaal te blijven faciliteren via de Geefwet en deze te modernisering, in lijn met de aanbevelingen uit het adviesrapport *'Beter Geven II. Dertien verbetervoorstellen voor vereenvoudiging en versterking van de giftenaftrek'* van een deskundigencommissie onder voorzitterschap van de heer Alexander Rinnooy Kan. Dit rapport is 10 februari jl. aangeboden aan de toenmalige Staatssecretaris Fiscaliteit, Belastingdienst en Douanes.

Ten slotte

De samenleving is gebaat bij een financieel stabiele en weerbare cultuursector, omdat hiermee de waarde van cultuur voor iedereen in ons land versterkt kan worden. Wij zien dan ook uit naar uw beleidsreactie op onze aanbevelingen in de hoop dat die zal leiden tot een evenwichtig financieel ecosysteem voor de cultuursector, waaraan ieder zijn aandeel levert.

Met vriendelijke groet,

Kristel Baele
Voorzitter

Rien Fraanje
Secretaris-directeur